

Trstja — izvzemši ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisni naj se pošiljajo uredništvu. — Nefranktransa pisma se ne sprejemajo, rokopiis se ne vrzajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijska lista Edinosti. — Tisk tiskarne Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 7.—, pol leta L 32.— in cel leto L 60.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotnik. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 stotnik, obrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglas dnevnih strokovnjakov po L 2.—. — Mali oglasi po 20 stot. beseda, najmanj pa L 2.—. — Oglasi naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Volitve in njih pomen

Pred par dnevi se je tržaška »Nazione« bavila z zanimivim in v tem hipu važnim vprašanjem, ali imajo Slovani v Trstu kaj nade, da uspejo pri predstojeh volitvah? Odgovor, ki ga je dala »Nazione«, se bo zdel nekako čuden. Vendar je značilen in tudi kaj poučen za nas:

Odgovor se je glasil: Ne in — da! »Nazione« je razlagala svoje misli takole:

Ko je bila razglašena porazdelitev Juljske Benečije v tri volilna okrožja, so smatrali, kar se tiče Trsta, kot gotovo stvar, da je to mesto zavarovano pred vsako nevarnostjo, da bi tu uspele kakšne slovanske kandidature. To mnenje je podkrepil tržaškemu listu tudi neki meščan, ki da je odlično poznavalec volilnega položaja v tem našem mestu in ki je tudi dobro proučil volilni sistem, ki je veljaven danes v Italiji. Menil je: Če se vsi italijanski narodni volilci združijo v močan blok, je izključno, da bi v Trstu uspela kaka slovanska kandidatura. K večjemu, da se uspeh Slovanov omeji na platičnino ugotovitev nekaj števila slovanskih glasov. Drugač pa na bi bila stvar, če ne bi se mogel ustanoviti tak močan italijanski blok. V tem slučaju bi imeli dve, tri liste raznih italijanskih narodnih strank. Na drugi strani bi imeli v skrajnem slučaju kočen liste republikance, socialistov in komunistov. Tolikšno število kandidatur bi pa ustvarilo nevarnost resnega cepčenja glasov, zlasti, ker sorazmerni volilni red, kakor se je uvedel pri nas, ne jemlje v poštev list, ki niso dosegle vsaj gotovega števila glasov, in jih ne upošteva pri določanju količnikov. Če bi bili meščani razcepjeni v več enot, ki bilo naravno, da bi se slovanska lista sama od sebe povzpela do večje veljave.

Tu se je tisti odlični meščan, ki je toložil in ob enem svaril, spominjal minulih časov, ko so jim — kakor je rekel — Slovani delali velike preglavice, ter je pridodal naslednje pripombe: Četudi bi hoteli z optimističnim presojanjem priznati, da se je število Slovanov v Trstu skrčilo naravnost na polovico, se kljub temu ne more popolnoma izkjučiti, da ne bi Slovani vpricho razcepjenosti Italijanov, pršli s svojo enotno organizacijo do razmeroma ugodnega položaja. Zaključuje: Edinole združitev italijanskih strank v močan blok more zavarovati Trst pred nevarnostjo slovanskega uspeha! Torej: ne boje se nas, a vendar se nas — boj!

»Nazione« je tu sprožila tudi za nas važno vprašanje: ali naj sodelujemo in kako naj sodelujemo pri volitvah v

Trstu? Ne vemo še, kako stališče zavzame v tem vprašanju naše vodstvo. Naravno je, da mi ne moremo in ne smemo prehiteti sklepov. Saj niti Italijani sami — niso še na jasnem, kak bo položaj v njihovem lastnem taboru. Počakajmo torej zjasnitve in pričakujmo ukrepe naših politikanih činiteljev. Na vsak način pa je značilno in vzpodbudno priznanje v »Nazione«, da bi mi mogli priti do veljave. To priznanje ima za nas tem večjo vrednost, ker zatrjuje laški list, da se je naše število celo znatno skrčilo! To je dokaz, kako globoko korenini naš življenj v tržaških tleh. Dokaz je to, da je to avtohton življenj, ki se ne da iztrebiti.

Če pa meni »Nazione«, da bomo mogli mi — ako se ustanovi enoten italijanski blok — »k večjemu« platičnino ugotoviti neko število glasov, dokazuje s tem le, kako ne znajo gospodje pravni globlje misliti. List meni namreč, da bi tak naš uspeh ne imel nikake praktične pomembnosti. V tem pa se gospodje pri rečenem listu temeljito motijo. Po našem mnenju — in mislimo, da je pravilno — ne gre le za vprašanje, je-li možno, da bi bil izvoljen kak naš kandidat v Trstu, marveč gre za to, da dokažemo svetu, da smo v Trstu veljavni. Naši zastopniki se bodo mogli v Rimu sklicevati na to, da imamo v Trstu pravico do vsjih sol, do uradovanja v našem jeziku in do vseh tistih ustanov, ki so potrebne v glavnem mestu dežele, ki je po večini slovanska! Če spravimo na voliče primerno število volilcev, ne bo to le »platičnino«, ampak tudi praktične dejanske pomembnosti. Ta uspeh bi bil za nas vsakako tem dragocenejši, ker se je kratila našim ljudem volilna pravica, bodi da niso bili vpisani v volilne liste, bodi da so jim bile reklamacije neopravičeno zavrnjene, bodi na razne druge načine. Znan nam je n. pr. slučaj, ko je reklamant priložil reklamaciji prijčevali, da je rojen in pristopen v Idriji; a reklamacijo so mu zavrnili z utemeljitvijo, da nima v Juljski Benečiji domovinske pravice, ker je pristopen v — Ljubljano! Ta primer kriči. Ravno iz teh razlogov pa ostajamo pri tem, da tem volitvam — kakor je naglašal dr. Wilfan na občnem zboru pol. društva, ne priznavamo plebiscitarne vrednosti. Naša naloga ni ta, — je rekel — da skrbimo samo za sedanost, ampak moramo pripravljati tudi bodočnost. Vsak naš glas, oddan na tem ozemlju, bo prispeval k bodočnosti naših zanašcev. Ta misel naj bo vodnica za vsakega našega volilca širom vsega ozemlja. Vsak naš glas je klic, ki tirja naše pravice.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glavna skrb. Trpim, ker sem izključen od deia za ustanovitev mojega naroda. Mir, obnoveitev in okrepitev ogrske neodvisnosti so na blagor čeli Evropi in važno jamstvo za mir. Ne morem misliti, da bi imele tuje države cilj, da preprečijo prizadevanje, ki gre za tem, da se obnovi in zagotovi trajen mir. Ker sem prepričan, da ob blast v rokah apostolskega kralja povzročila narodu težko trpljenje, ki mu ga želim prihraniti, grem proč, toda tudi daleč od svoje domovine bom posvečal vse svoje moči, ves svoj čas in vso svojo kri domovini, kateri bom ostal zvest za vselej. Verujem v božjo previdnost in verujem, da bo prišel dan, ko mi bo mogoče ostati v svoji domovini in združiti svoje napore z napani vsega naroda. Medtem prosim ogrski narod, naj podpira moža, ki ga je zaupanje narodne skupščine poklicalo, da opravlja sedaj težko in odgovornostno polno službo vrhovnega upravitelja, in od katerega pričakujem jaz s popolnim zaupanjem, da bo štiti ogrske koristi, katerim je po stari ogrski ustavi potrebno složno sodelovanje kralja in naroda.« Podpisan Karel.

stil Ogrsko, naprosil ministrskega predsednika Telekija, naj objavi sledeči proglas: Prišel sem nazaj na sveta ogrska tla, ker mi odsotnost iz domovine, s katero sem združen z vezo nemaljive prisrge in krvi, povzročila neznesno bolečino. Prišel sem, ker sem prepričan, da more ta težko izmučena dežela priti zopet do svojega notranjega miru in bivšega blagostanja samo pod vodstvom kralja, ki je bil zakonito kronan. Usodepolni dogodki iz leta 1918 in 1919 so bili naperjeni proti ustavi in proti kralju. Toda lojalnost in zmnernost ogrskega ljudstva ne moreta ostati za dolgo pod nogami in jaz že vidim z zadoščenjem, kako gre Ogrska nasproti svojemu preporodu. Določbe sporazuma iz leta 1867 in pragmatična sankcija o necepljivosti monarhije so bili odpravljani vsled dogodkov, ki so nastali po višji sili. Vzpostavila se je popolna neodvisnost Ogrske in njena obramba bo moja glav

Dalje zahteva vlada vprašanja, ki jih je treba rešiti. Finančni položaj s svojim 4 milijardnim primanjkljajem zahteva posebno odločnost. Sodna uprava zahteva korenitih izprememb. Tudi v šolstvu bo treba ubrati nove smerice in zagotoviti temu čimvečju kulturne in civilizacijske večje prostost. Preuredba javnega upravnega ustroja, ki jo tako silno zahteva javnost, se proučuje in novo predstavništvo naroda bo to zadevo končno odločno rešilo. Z ozirom na naše nove mednarodne odnose je treba urediti tudi narodno obrambo. Vojska in mornarica morata zadobiti novo uredbo, uvažujoč izkušnje vojne. Nastopilo je mirovno stanje, ki je razveljavilo monopole in ustanovilo svobodno trgovino, ki je omejena le za nekaj časa še glede žita. Končno smo državni letni primanjkljaj skrčili od 14 milijard na 4. S strogim izvajanjem davčnih zakonov in s štedenjem bomo zamogli v doglednem času tudi ta primanjkljaj izravnanati.

Izjava ugotavlja izpremenjeni politični položaj ter nadaljuje: Notranje razmere, ki so v nekaterih pokrajinah nekoliko razburkane, ne morejo služiti kot razlog, ki govori proti volitvam, ampak nasprotno. Volja dežele je tista moč, ki bo odpravila nasilja in vzpostavila gospodarstvo zakona. Ne dvomimo, da bo dežela izrazila to voljo in jo bo znala uveljaviti.

Italija, ki je sedaj dosegla svoje naravne meje, nima več političnih vzrokov, ki bi mogli ovirati naše odnose z drugimi narodi. Zunanja politika se more torej razvijati s polno svobodo in gotovostjo ter si mora postaviti gospodarske smotere. Zagotoviti si moramo nova trgovska območja, nove izseljeniške kraje, nove trge za naše kmetijske in obrtniške proizvode. Meseca junija lanskega leta je ministrstvo predložilo zakonski načrt, s katerim se izpreminja 5. člen ustave, ki naj določa, da ni nobena mednarodna pogodba veljavna, ako je ne potrdi zbornica. Minilo je devet mesecev, ne da bi se bilo podalo

o tem načrtu kako poročilo. Nova zbornica se bo zavedala važnosti tega vprašanja.

Nova zbornica bo morala rešiti važna socialna vprašanja. Z organizacijo združnih zvez v industriji in v kmetijstvu bo vzpostavljen družabni mir in proizvajanje se bo dvignilo. Kjer se proizvodi razdele med delavce, tam prenehajo stavke in razredni boji. Razdelitev velikih posestev v majhna ali pa družabno obdelovanje velikih posestev bo zagotovilo blagostanje velikemu številu delavcev in bo znatno zvišalo poljedelsko proizvodnjo. Socialno zavarovanje in primerno organizirano nadzorstvo obratov je potrebno. Resno proučevanje tega vprašanja, ki naj omogoči delavstvu vpogled v resnični položaj industrij, bo pripomoglo k pomirjenju. Rešitev najvažnejših socialnih vprašanj bo mogoča, ker je delavstvo že preživelo revolucionarna stremjenja, ki so ovirala vsakega resničnega napredka. Če bo Italija začela plodonosno politiko dela, tedaj bo dosegla resničen socialni mir ter bo kmalu zacelila rane strašne vojne in stopila na prvo mesto med omikanimi narodi. Zbornica bo imela obširno nalogo. Da se izpolnijo tako visoke naloge, je treba predvsem nepopustno moralne avtoritete. Volitve z obširnimi volilnimi okrožji pa onemogočajo mnogim volilecem, da bi osebno poznali poslanca in pravilno sodili o osebah, ki se imajo voliti. Sedaj morajo stranke kar najstrožje postopati pri izboranju svojih predstavnikov.

To je njihova dolžnost in tudi njih interes, zakaj inteligentnejši ne sodijo strank samo po programih, ampak tudi po nravnih in duševnih vrednostih moči, ki morajo te programe izvajati.

Iz teh vzrokov predlagamo v podpis vašemu veličanstvu listino, s katero se razpusti poslanska zbornica in se razpiše splošne volitve za 15. maja. Nova zbornica se skliče 11. junija.

Ta izjava, ki je datirana z dnem 7. aprila, je podpisana po vseh ministrih.

Volitve v Trstu razpisane

Izredni komisar za mesto Trst in okolice daje na znanje:

Na podlagi 24. člena zakona o političnih volitvah za nove pokrajine (besedilo je izšlo 18. novembra 1920, št. 1655); na podlagi kr. dekreta od 30. decembra 1920, št. 1861. sklicujem v znanilo dekreta z dne 7. aprila 1921 volilni odbor za Trst in okolice. Dalje naznamam, da se bodo vršile volitve štirih poslancev z nedeljo, dne 15. maja 1921.

Volilno postopanje se prične ob 7. uri zjutraj določenega dne in k pristevanju glasov se bo prešlo v ponedeljek ob 7. uri zjutraj, Trst, 8. aprila 1921. — Izredni komisar: Noris I. r.

Domače vesti

Prav nič ni ovrgla »Nazione« naše vesti, da se v Sežani od odlične strani pritiska na tamošnje trgovce in obrtnike, naj prirede italijanske ali vsaj tudi italijanske napise, kakor to zahteva »novi red«. Ni ovrgla naše trditve s tem, da naglašava — česar v večerjanih noticih nisimo omenili — da so napisi še vedno taki kakor so bili. Saj mi nisimo rekli, da so sežanski trgovci in obrtniki izpremenili napise, ampak le trdili, da se pritiska na nje. To pa je suho, neovržno dejstvo. Svetujemo vnovič gospodom v uredništvu rečenega lista, naj pred vsem svetujejo svojim lastnim soplemenjakom v jezikovno mešanji krajih — in tak kraj je tudi Trst z okolico —, da naj ne preganjajo slovenskih ali tudi slovenskih napisov. Kdor hoče učiti druge treznosti in strpljivosti, naj bo trezen in strpljiv pred vsem — sam!

Izvor rabuk. V novoustanovljenem svetokrižkem orkestru sta tudi dva fašista, Kamr in Olon Tence, sinova umirovljenega šolskega voditelja v sv. Križu. Prvi je bil vodja zadnje fašistske ekspedicije v sv. Križu. Ta dva imata toliko vpliva na cel orkester, da je zavrnil na velikonočni ponedeljek med plesom Garibaldijevo koračnico. Ta dogodek pa je dal povod konfliktu, ki je nastal drugi dan in v katerem je bil Franc Pretjoh ranjen s samokresom od fašista Coride. Fašisti imajo namreč tudi v sv. Križu svoj stajcion. Svetujemo torej tukajšnjemu orkestru, da izključi iz svoje srede ljudi, ki izživajo in dajo povod nemir, sicer bo zgubil ves ugled in spoštovanje. Eden v imenu vseh.

Šolsko prireditelj vprizori Proseško - Kontoveljska ljudsko - šolska mladina v nedeljo, dne 10. aprila 1921 ob 16. uri v dvorani Gospodarskega društva na Kontovelju s sledenjem vspešnim: 1. Iv. Kiferle: »Rija - raja«, dvojezični mešani zbor. 2. M. Gregorič: »Sneguljčica«, igrice v 2 dejanjih. 3. O. Zupančič: »Pripovedka o nosku«, šaljiv prizorček. 4. J. Mihelič: »Venček narodnih pesmi«, troglasni mešani zbor. 5. M. Gregorič: »Cista vest«.

PODLISTEK

V. F. B.
V malem svetu (16)

Tudi po večerji, ko sbe bili sestri že v svoji sobi in se pripravljali, da se podasti k počitku, ju je zabaval ta današnji doživljaj. Pri večerji ste bili raztreženi, nestrpljivi in nič lačni ter ste komaj čakali, da morete vstati od mize in se umakniti v svojo sobo. Tu ste sepehatli in se smejali še dolgo — tiho, da bi ju ne čuli stariši, ki sta še sedela v jedilnici in čitala liste, ne da bi kaj govorila. Ivanka je danes pazneje delala svojo nočno toaletto, nego navadno. Razčesavala je svoje dolge, bujne, kostanjeve lase pred zrcalom, da se je le mogla dalje opazovati. Razgledavala je pazljivo svoje zobe, vsako malo pegičo na svojem belem, čistem obrazu in jezila se je mnogo radi neke male bradavice, ki ji je zrasla nad ustmi na desnem licu in ki jo je, kakor je mislila, pačila, dočim so drugi menili, da ji to izvrstno pristaja. Gladila je svoji goli rok in še ne povsem oble ramence; in, kakor da ji je sram svoje dražesti, je hitro oblekla korset.

Bila je domisljiva in uverjena o svoji lepoti, posebno sedaj, ko je ta zadobila v njenih o-

čeh veliko vrednost s tem, da je privabila k sebi tako dostojnega in odličnega človeka. Mislila je obenem nanj in spomin na tisti dve sladki uri, poživilni danes pri Drinčevih, jo je razvnela, da je sedaj zardevala, potem poledeala, ali občutila vročico, da se je za hip tresla, ker jo je stresal neprijeten a vendar ugoden mráz. Njena mlada kri je hitreje hitela po žilah, delovanje srca je bilo povspešno.

Na sploh se je nahajala v nekakem vzburjenem zanosu. Vse njeno bitje je požiravalo. Veliki očesi sta ji blesteli kakor v opojnosti. Ni razmišljala o tem, ali Klinarja ljubi. Ugajala se je le slastnemu čustvu, ki ga je v njeni duši vzbudilo zadovoljstvo na zmagi njene mladosti. Kajtj, povsem uverjena je bila o tem, da je zmagala. Vse Klinarjevo vedenje jo je uverjalo o tem: njegov prihod, njegovo ponizno vedenje, a vendar simpatično vedenje, njegovi ljubki pogledi in tople njegove oči, ki jih je vdihavala kot omamen dih in se je opajala od njih. Ljubi jo — to je vedela za gotovo. Klečal je pred njo, nudeč ji svojo službo kot junak v romanih Louise Mühlbach in sličnih firm, ki jih je nahajala v mali knjižnici svoje matere, ki so po čudni zmoti prišle v to hrvaško hišo, da so bile še na koncu tega stoletja edina duševna hrana vse te družine. Dekleta niso izpoznavala iz strasti in napačnosti, ki so jih poznale z ulice, iz razgovora

ščen izdajati uvozna in izvozna dovoljenja, avtonomni oddelek za uvoz in izvoz pri generalnem civilnem komisariatu s sedežem v ulici Torre Bianca št. 28. L. — Trst, 8 aprila 1921. — Načelnik urada Sacco.

Statistika prebivalstva tržaškega mesta. Mestni demografični urad nam je poslal poročila o 11., 12. in 13. tednu t. l. Iz poročila o 11. tednu, od 6. do 12. marca, je razvidno, da se je v tem času v Trstu rodilo 118 otrok, 72 dečkov in 46 deklic, med njimi 87 zakonitih in 31 nezakonitih; v istem času je umrlo 74 oseb, 38 moških in 36 žensk. Poročilo o 12. tednu, t. j. v času od 13. do 19. marca, pravi, da se je v tem času v našem mestu rodilo 147 otrok, od teh 73 dečkov in 74 deklic, med njimi 121 zakonitih in 26 nezakonitih, dočim je v istem času umrlo 95 oseb, in sicer 49 moških in 47 žensk. Iz poročila o 13. tednu, za čas od 20. do 26. marca, posnemamo, da se je v tem času v Trstu rodilo 116 otrok, med njimi 59 dečkov in 57 deklic, od katerih je 97 zakonitih ter 19 nezakonitih, medtem ko je umrlo v istem času 68 oseb, 44 moških in 24 žensk.

Iz tržaškega življenja

Nesreča v ladjedelnici. 26letni Peter Radosich, stanujoč v ulici del Rivo št. 44, je uslužen v mehaničnem oddelku centralne elektrarne v ladjedelnici sv. Roka. Včeraj zjutraj je imel Radosich neko opravilo pri dinamov. Človek pač ne ve, kje ga čaka nesreča! Med delom se je bil preveč približal pasu, ki goni kolesje. Roka mu je zašla med debel pas, ki mu jo je odtrgal. S tovornim avtomobilom so ga pripeljali v mestno bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč ter ga nato sprejeli v deveti oddelku.

Ponesrečen vlom v železno blagajno. Preteklo noč se je odpravilo več nočnih srak na delo. Tiči so skovali načrt, da bi šli v urad kmetijske družbe v ulici Raffineria št. 7 in prevrtili železno blagajno. Ker je bil načrt slabo skovan, niso imeli zaželenega uspeha. S ponarejenimi ključi so odprli hišna vrata št. 7 v ulici Raffineria. Nato so vlomili vrata urada kmetijske družbe in zlezli v pisarno. Ker so imeli dober nos in bistre oči, so kmalu videli in zavohali železno blagajno, ki je stala v kotu pri zidu. Vlomilci so bili dobro poučeni, da spite v sosedni sobi dve osebi. Da bi ne delali ropota, so se sezuli, preden so šli na delo. Ker so pa z vlomilnim orodjem preveč ropotali, sta se one dve osebi zbudili ter razgledali predreže. V blagajni se je nahajalo 9000 lir, ki so pa ostale nedotaknjene. Ponesrečen vlom je bil naznanjen policiji, ki tiče zasleduje.

Poiščena samomor. 17letna Valerija Lozar, stanujoča v ulici Bonomo št. 13, je bila pred večerjanim okregana od svojega očeta. Zakaj jo je oče okregal, ni znano. Pač pa nam je znano, da si je vzela gospodična Valerija to preveč k srcu ter sklenila umreti. Zaprla se je v svojo sobo ter popila večjo količino karbolne kiseline. Ko so slišali stariši stokanje, ki je prihajalo iz njene sobe, so pozvali telefonično zdravnika rešine postaje. Zdravnik ji je izpral želodec ter jo odpeljal v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v IV. oddelku. Njeno stanje ni nevarno.

Drugi poiščena samomor radi nesrečne ljubezni. 23letni Alojzij De-Ponte, stanujoč v ul. Udine, je pisal pred sinočnjim oporok. Pisal jo je zato, ker je imel namen, umreti iz svoje lastne volje. Ko je zaključil oporoko, je vzdihnil parkrat: »Lina moja, zakaj si me zapustila!« ter se nato zastropil z neznanim strupom. Ker ga je pa strup v želodcu žgal, je klical na pomoč. Na njegovo vpitje je prihitelo več sosedov, ki so pozvali zdravnika. Kmalu potem je prišel na lice mesta zdravnik, ki je peljal Alojzija v težkem stanju v mestno bolnišnico.

Mali tatinski dnevniki. Preteklo noč so vdrli neznanji pivci v konjorji gostilničarjev in skratarjev v ulici Madonna št. 5. Iz skladišča bi odnesli lahko več q sladkorja. Ali tatovi so bili tako skromni, da so odnesli samo 90 kg. Tatvina je bila javljena policijskemu komisariatu v ulici Sanita.

Vesti iz Goriške

Iz Hrenovic. Prejeli smo: Prosimo naše slavno županstvo, da blagovoli pri prihodnji razdelitvi aprovizacijskega blaga javno razglasiti cene vsake posamezne stvari. Ali pa naj dovolj vsakemu vpogled v skladišče.

»Kmečko izobraževalno društvo« v Štorjah se je po dolgem času prebudilo. Z veliko vnemo se je mladina lotila dela. Z vztrajnostjo in dobro voljo se ji je posrečilo obnoviti društvo, ki je pred vojno pridno napredovalo. Sedaj ga čaka tem večja naloga, kajti nadomestiti je treba, kar je zamujeno. Opaža se veliko zanimanje pri mladenkah in mladeničih. A žalibog se je lepa in precej bogata knjižnica celo skrčila v času vojne. Naši fantje in moške so bili z doma, v vasi pa je bilo mnogo vojaštva, ki je uničilo mnogo knjig. Društvo pa nima sredstev, da bi si nabavilo novih. Zato se prosijo vsi ljubitelji napredka in omike za pomoč. Vsak prispevek bodisi denar ali knjiga, je dobrodošel. Mladina, ki rada sega po knjigah je vredna podpore! Saj dobra knjiga je človeku najboljša prijateljica in mnogo lepega in koristnega se nauči iz nje. — Upam, da ne pozabimo na petje. Lepo petje razvedri človeka, posebno pa naše lepe narodne pesmi! Torej vsi na delo, z vsemi močmi! Oni, ki se še niso zdramili, naj že enkrat spregledajo in posnemajo, kar je posnemanja vredno. Skrajni čas je žel Zaveden občán.

s tovarišicami, iz prisluškovanja skozi ključavnico, ali pa so hranile svojo, itak napeto žensko fantazijo z romantičnimi situacijami in pretiranimi hluzijami o življenju.

Njene misli so se zbirale okoli prikazni tega junaka in jo obletala, kakor nočne mušice okolo svetilke; tako omamna se je zdela ta pojava med mladim očem. Seveda niso te oči prematrale poedinih sestavin te moške lepote. Še več: niti gledale je niso — to je bilo vse njeno bitje, ki ga je jemalo vase in občutilo. Samo tako se daje pojasniti pojav, da se ljubezen poraja tudi med dvema bitjema, absolutno nelepima: tisti del človeške sestave, ki se imenuje duša, odločuje tu največ, a oči najmanje. Teh ljubezen sploh nima, ali med dušami se ustvarja stik in občevanje, ki z načinom svojega postanka in svojim učinkovanjem spominja na delovanje dveh elementov, ki po stiku proizvajajo elektriciteto. Kolikokrat se dogaja, da mož in žena mislita, da so poedin deli telesa — usta, oči, lasje, brada, roka, ali uho — vzrok simpatije ali strasti, ali te posameznosti se opažajo iz vzljubljenosti še le potem, ko je dovršen proces zveze dveh duš! Te posameznosti so postranske in samo pomagala, ki so, četudi neopažene, doprinele k razvoju tistega procesa, ki bi bil nastal tudi brez njih, ko so že instinkti storili svoje.

(Dalje).

Roparski napad na družino v grajščini v Zabičah pri Ilirski Bistrici. V noči od 2. in 3. tega meseca so 4 roparji napadli gospoda Ivana Balcarika in njegovo družino v gradu »Bobens« v Zabičah. Roparji so se pripeljali z avtomobilom. Avtomobil je ostal 15 minut od grada in roparji so izstopili ter se bližali grajščini. Družina v gradu je bila že pri počitku. Okrog 11. ure so prišli 4 roparji v bližino grada. Vdrli so v grad. Povezali so najprej hlapca in dekle k štedilniku ter jima grozili s smrtjo, ako ne molčita. Vstopili so v spalnico grajščakovo ter grozili s samokresi. Gospoda so privezali na posteljo, gospej so zvezali le noge. Zahtevali so ves denar. Spretno so iskali denar vsepovsod, celo v zidu. Zahtevali so 200.000 lir, češ da jih ima gospod gotovo, ker zida tovarno. Odnegli so res nekaj denarja in zlatenine. Grozili so, da uničijo družino. Pretli so, da zažgo z bencinom. Pol drugo uro so mučili ti premeteni roparji ubogo družino. Premetavali so knjige, listine, postelje, omare itd. Bili so vsi, razen enega, mladi, lepo oblečeni, maskirani v mestnih fevljih, v dolgih suknhaj. Govorili so italijansko. Samo eden je govoril slabo hrvaško in slovensko. Ko so odšli, so pustili vse ljudi zvezane. Zaukazali so, da se nihče ne sme prikazati do 3. zjutraj na oknu. Sicer ga ustrele. — Pri odhodu so žugali, da se povrnejo in oropajo par hiš v Zabičah. — Taka roparska družba se klati po svetu zato, ker niso avtomobili pod nikakim nadzorstvom.

Gospodarstvo

Zveplo superventilatorno po L 140, galica po L 350 na debelo se razdeljuje pri Tržaški kmetijski družbi, Via Fabio Filzi 10.

— Trgovina s koruzo v Čehoslovanski. Čehoslovaska vlada je dovolila svobodno trgovino s koruzo v Češki, Moravski, Sleziji in Podkarpatski Rusiji. V Slovski ostane trgovina s koruzo še nadalje državni monopol.

Velesajem v Lyonu. Velesajem, ki se je dne 15. marca otvoril v Lyonu v Franciji, se je udeležilo nad 200 izumecem, ki so poslali na razstavo svoje izdelke. Razstavilo je 115 Angležev, 30 Italijanov, 30 Švicarjev, 22 Čehoslovakov, 17 Belgijcev, 10 Dancev, Švedov in Holandcev. 6 podanihkov Združenih držav, dva Španca in dva Finca. Kulinje je razstavilo 260 oseb svoje izdelke.

Promet bankovcev v Jugoslaviji je znašal po izkazu Narodne banke 22. m. m. 3.447.840.295 dinarjev ter se je torej zmanjšal proti prejšnjemu tednu za 4 milijone 706.180 dinarjev. Kovinska podlaga se je zvišala za 5.287.413.47 dinarjev ter znaša 435.586.413.47 dinarjev.

Dalmatinske železnice. Posebno jugoslovensko železniško poverništvo je odšlo 5. aprila v Split in Knin, da pregleda, v kakem stanju se nahaja med vojno prekinjena zgradba dalmatinsko - ličke proge. Ta proga se bo takoj pričela nadaljevati, a ravnotako mislijo pričeti z gradnjo unske železnice in stranske proge Zrmanja — Bihač, ki bo spojila Knin s Sunjom.

Borzna poročila.

Tečaj:	Trstu, 8. aprila 1921.
Jadranska banka	390
Cosulich	379
Dalmatija	330
Gerolmich	200
Libera Tristina	627
Lloyd	1725
Lussino	1200
Martinolich	250
Oceania	410
Premuda	440
Tripicevich	410
Ampela	600
Cement Dalmatia	380
Cement Spalato	382

Tuja valuta na tržaškem trgu:

V Trstu, 8. aprila 1921.	
Neprepčatane krome	4.— 5.—
avstrijsko-nemške krome	3.75— 4.—
čehoslovške krome	31.— 31.50
dinarji	64.— 65.—
leji	33.— 34.—
marke	36.75— 37.25
dolarji	22.15— 22.25
francoski franki	161.50—162.50
francoski franki	398.— 400.—
angleški funti papirnat	89.25— 89.75
angleški funti, zlati	100.— 104.—
rubi	12.— 13.—
napoleon	80.— 84.—

MALI OGLASI

se računajo po 20 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 2'—, Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4'—, Kdor išče službo, plača polovično ceno.

SOBO in hrano oddam mladeniču. Campo S. Giacomo 19, II. 572

SPALNE SOBE, nove, solidne z umivalniki, miza, dve stolici. Redka prilika, L 1250'—, Na ogled od 12-14 v ulici Geppa 17, skladišče. 575

NOVA OBEDNA SOBA, hrastova, se proda za L 4300'—. Na ogled od 12-14 v ulici Geppa 17, skladišče. 574

LEPE KUHINJE, nove, popolne s cedilniki itd., belo lakirane, s prodajo za nizko ceno. Via Geppa 17, skladišče. 577

NOVE BLAGAJNE, prvovrstne znamke, št. 1 L 1300'—, št. 1 L 1420'—, št. 2 L 1580'— itd. Via Geppa 17, skladišče. 576

POROCNA SOBA masivna, hrastova, moderna s psiho, in kristalnimi ogledali, se proda za L 3400'—. Na ogled v via Geppa 17, skladišče, tudi od 12-14. 573

MLADENIČ dobrega značaja, želi znanja z 20-25letnim dekletom, trdnega zdravlja in mehkega srca, ki ne hrepeni po bogastvu in lišpu. Ponudbe pod »Mladenič« na upravnistvo. 365

FELBERBAUM & ROLICH

287 (prej HEDŽET & KORITNIK)

Gorica — Corso Verdi štev. 7, vogal šolske ulice

Velika zaloga manufakturnega blaga za moške in ženske oblike, vsakovrstnega perila, nogavic itd., kakor tudi vseh potrebščinj za krojače in šivilje. — Opreme za neveste!

Na debelo! Cene brez konkurence. Na drobno!

OTROSKI voziček se proda v via del Donatello 529, III., vrata 16. 560

VREČA Z RAZLIČNIM BLAGOM v vrednosti L 700'— se je izgubila od Postojne do Trsta. Prosi se poštenega najditelja, da vrne proti primerni nagradi Vekjet Franciški, Sv. M. Magd. zg. 744, Montebello inf. (567)

NA PRODAJ imam v trgu Kozje (pol. okraj Brežice) dve enonadstropni lepi hiši z vrto in malo njivo. Notar dr. Barle v Mariboru. 568

HARMONIJ ali pa stare orglje za cerkev kupi kuratni urad na Ustju, p. Ajdovščina. (569)

GLASOVIR kratak, skoraj nov, je na prodaj za L 2500'—. Pojasnila v ulici Fabio Saverio št. 19, gostilna. 571

POROCNE SOBE za L 2200'—, svetle postelje, omare, mizice, ponočne omare in stolice, se prodajo po nizki ceni. Campo Belvedero 1, Semolich. 572

POUK: Angleškega, francoskega, italijanskega, jugoslovanskega, nemškega jezika, slovnice, konverzacija, korespondenca, stenografija; trimesečni tečaj za odrasle; posebni tečaj in ponavljanje za deco. Prestavljanje, Via Boccaccio 3, vrata 14. 451

KNJIGOVODJA zmožen slovenskega, nemškega in italijanskega jezika išče službo. Ponudbe pod »Agilens« na upravništvo. (476)

KUPUJEJO se čiste bele in barvane cunjice od 1-4, ter lana. Solitario I. 531

NJIVA s trtami in sadnim drevjem, zemljišča, kamnolom, 4000 m², nad prosekno cesto v Barkovljah, radi odhoda na prodaj. Pojasnila v Barkovljah, Salita Contovello 776. 543

SOBNO SLIKARSKI in plesarski pomočnik se sprejme v trajno delo. Miro Vičič, Postojna. 545

45 MLADIH OVAC z jagnjeti proda takoj. Benigar Alojz, Trnovo 34 pri Il. Bistrici. 522

HISA z vinogradom in precej obdelanega zemljišča, se proda. Scala Sanita 314. 554

PRODAJALKA, starejša, spretna, dobro izveščana v manufakturni stroki in učeniški poštenih starišev s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta pri Vinko Sket, manufakturna trgovina v Il. Bistrici. 559

DOLGE MIZE za deželo, 35 komadov, in 41 stolov, vse v dobrem stanju, prodam po ugodni ceni en bloc ali pa posamezne kose. Virgil Bajt, sodar, Via di Campo Marzio št. 14. 556

KONOPLJO, solnčnice in bučne peške prodaja v vsaki množini Sever & Komp. V. N. Machiavelli št. 13. 560

ZLATO in srebrne kronč plačam več kot drugi kupci. Albert Povh, urar, Mazzini 46 (v bližini drvenega trga). 25

BRINJEVEC jamčeno naraven, v poljubni množini, se dobi po zmerni ceni pri Fr. Dekleva, Slavina p. Prestranek. 34

KRONE plača vedno par cent. več nego vsak drugi kupec, edinolo Alojz Povh, trgovina družga Garibaldi št. 3, telef. 3-29 (prej trg Bariera). 381

ŠTEDILNIKE za vžidanje, vsake velikosti, solidno domače delo. Izdeluje in po dogovoru tudi postavlja. Izdelovalnica štedilnikov, Kranjec Ludovik, Trnovo pri Il. Bistrici. 387

Samo na debelo za preprodalce!

Traviki, moške in ženske nogavice, robci, čistilo za čevlje Brill, Ecla, Litl, različni glavniški, špaga, dišča mila, kratače, vzmetne zaponke, igle in sukanec, žensko perilo, gumbi, cigaretni papir, pismen papir i. t. d. S. Nicolo 19 GIACOMO LEVI S. Nico'o 19

Lloyd's London

zavarovalnica proti škodi (plenjenju, političnim požiganjem itd.)

z glavnicno L 360.000.00.—, se priporoča vsem slovenskim družbam Juljske Beneficije, z asti Narodnim domom, šolam in sličnim ustanovam. — Nadaljna pojasnila daje dr. Kučera, Trst, ul. Lazzaretto vecchio 35 II.

380

Bukovo oglje, premog,

pilnovo coke, drva za peč in štedilnike

Živo in gašeno apno,

strešniki, navadna opeka,

cement Portland I. vrste

Daniele Pillin, Trst

ZALOGI: 29

Via Coroneo 25 telefon 13-06

Viale XX. settembre 95 telef. 241

381